

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БОЛЫН-БАЛЫКЧЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАРЫ

2021 ел, 17 август

№44

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы Россия Федерациясә Шөһәр төзелеш кодексының 30 статьясына таянып карар чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләрен расларга.

2. Түбәндәгеләрне үз көчләрен югалткан дип танырга:

«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының

Болын-Балыкчы авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 7 августындагы 97нче номерлы карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советының 2016 елның 20 маендагы карары №31 «Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында»;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 25 апрелдәге 90 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 10 сентябрдәге 104 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 12 октябрдәге 109 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 14 декабрдәге 117 номерлы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советының 2019 елның 13 маендагы «Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында №139 карары ;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл жирлеге Советы карары 2019 елның 5 августы «Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» №146 карары;

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Болын-Балыкчы авыл җирлеге Советының 2019 елның 3 сентябрәндәге «Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында» 148 номерлы карары

3.Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында әлеге карарны бастырып чыгарырга.

4.Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны җирлек Башлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы
Болын-Балыкчы авыл җирлеге Башлыгы
Болын-Балыкчы авыл җирлеге Башлыгы Советы рәисе

М.И. Фатрахманов

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы
«Болын-Балыкчы авыл җирлеге»
Советының
2021 елның 17 августындагы 44
номерлы карары белән расланган

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
"БОЛЫН-БАЛЫКЧЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ
ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1 нче Том

**ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ҖИРДӘН
ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ**

2021 ел

ЭЧТӨЛӨК

ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ.....	5
КЕРҮ ӨЛӨШЕ	6
I ӨЛӨШ. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ	7
I БҮЛӨК. Гомуми нигезләмөлөр.....	7
II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары жирдөн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмөлөр	10
III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгөртү турында нигезләмөлөр.....	15
IV БҮЛӨК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмөлөр	18
V БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмөлөр	20
VI БҮЛӨК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгөрешләр кертү турында нигезләмөлөр.....	22
VII БҮЛӨК. Жирдөн файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмөлөр	26
ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ.....	30
II ӨЛӨШ. ШӘҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТЛАРЫ	31
VIII БҮЛӨК. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары	31
III ӨЛӨШ. ШӘҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	33
IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн, жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә	33
X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү.....	47
XI БҮЛӨК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре	55
XII БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн тасвирлау	56

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӘРЕ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) түбәндәге составта эшләнгән:

1 Том

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

2 Том

II өлеш. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картлары

График материаллар:

№ т/б	Атамасы	Колачы
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

КЕРҮ ӨЛЕШЕ

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - жирле үзидарә органының территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган норматив хокукий акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукий актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнгән:

– Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

– Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ;

– Россия Федерациясенең Урман кодексы, 04.12.2006 ел, № 200-ФЗ;

– Россия Федерациясенең Су кодексы, 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ;

– «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-номерлы Федераль закон;»

– «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмат белән тәэмин итү турында» 09.06.2006 ел, № 363 РФ Хөкүмәте карары;»

- «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Апас муниципаль районы һәм «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең норматив хокукий актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгели торган башка документлар исәпкә алына.

I ӨЛЕШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге өлештә кулланыла торган төп төшенчәләр

Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре - жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмчә төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шөһәр төзелеше зонасы - территорияль зоналарны билгеләү һәм шөһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шөһәр төзелеше регламенты - жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм капиталъ төзелеш объектларын алардан төзү һәм аннан соңгы эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыгы һәм жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектарының рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата кулланыла торган территорияләргә карата кулланыла торган чикләүләр, территориянең тиешле коммуналь, транспорт инфраструктурасы объектары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектлар өчен территорияль уңайлыкның максималь күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукий актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган.

Кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Шөһси объектлар - электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенең суммар мәйданы, жир кишәрлегенең бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

Бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - жир кишәрлегенең чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталь төзелеш объектлары - биналар, корылмалар, төзелешләрә тәмамланмаган объектлар, жир кишәрлегенәң некапиталь төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылгысыз яхшыруларыннан тыш (туңдырылыш, өслек һәм башкалар).

Жир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны аларны күчәрәп йөртү һәм (яисә) демонтаж үткөрү һәм аннан соңгы жыелуны төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләренәң һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикалары үзгәртелмичә һәм билгеләнүгә тулысынча зыян китермичә һәм аннан соңгы жыемнарны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә торган капитал булмаган корылмалар, корылмалар, корылмалар.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре, әлегә эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата санап китү нәтижәсендә мөмкин.

Индивидуаль торак төзелеше объекты - жир өсте катлары саны өч метрдан артмаган, биеклегә егерме метрдан артмаган аерым бина, ул граждандар тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора, һәм мөстәкыйль күчәмсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән.

Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар, капитал төзелеш объектлары, аларның вәкаләтле затлары.

Жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; жир кишәрлекләре чикләреннән биналар, төзелешләр, корылмалар төзү тыелган биналарны, корылмаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенешләр; биналарның, корылмаларның иң чик сандагы яисә иң чик биеклегә; жир кишәрлегә чикләрендә әлегә территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган төзелешләрнең максималь проценты.

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән чикләнгән файдалану хокукы, ул билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча.

Халык тыңлаулары, жәмәгать фикер алышулары - кануннарда билгеләнгән очрактарда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгатьчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру рәвешә.

Рәхсәт ителгән төзелеш объектларының иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларга капитал ремонт ясауны рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүдән читләштереп, капитал ремонт ясауны гамәлгә ашыру хокукын бирә торган документ.

Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төренә - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану

төрән, әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектын сайлау хокукын бирә торган документ.

Территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдалану территорияләре - чикләnmәгән затлар даирәсе (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган гамәлләр.

Статья 2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнче - билгеләнгән тәртиптә - Федераль законга «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең һәм Апас муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

3. Әлеге кагыйдәләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

Керү;

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген жайга салучы яисә тикшереп торучы вазыйфаи затлар тарафыннан дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Статья 3. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфаи затлар, дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен мөмкин була ала.

2. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштыру;

«Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеге тудыру;

Территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләр урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гарызнамә буенча бирелә.

Статья 4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре үз көченә керә

1. Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килмәгән өлешендә гамәлдә була.

5 Статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр

Статья 6. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Апас муниципаль районы Уставы, жирлекнең жирле үзидарә органнарына жирле эһәмияттәгә аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен тапшыру турындагы Килешү нигезендә билгеләнә.

2. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарә органының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәгә вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) раслау; жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә «Болын-Балыкчыавыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлекнең башкарма комитеты) жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын эзерләүне тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәмин итү.

4. Апас муниципаль районының (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарә органының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәгә вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

муниципаль районны шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Туфрактан файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Апас муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның башкарма комитеты) жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш) жиберү;

территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактарда);

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу;

үз белдегә белән төзелгән корылманы жимерү турында йә рөхсәтсез корылманы жимерү яисә аны граждандан законнарында каралган очрактарда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү, үз белдегә белән төзелгән корылманы жимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру.

Элеге Кагыйдәләр нигезендә муниципаль район башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

рөхсәт бирү рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә.

7 Статъя. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектың эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, кагыйдәләргә гамәлгә ашыру максаты белән муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген элеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

элеге Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;

Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнән карау;

Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төренә, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү мәсьәләләре мәсьәләләре;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә жирлек башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган мизгелдән үз көченә керә һәм тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык була.

Статья 8. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәл

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча элеге Кагыйдәләренә раслаганчы кабул ителгән норматив хокукий актлары элеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты элеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рәхсәт ителгән файдалану төрләре рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми; тиешле территория зона өчен билгеләнгән;

аларның үлчәмнәре һәм параметрлары тиешле территория зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килми.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кешенең тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклар керми.

4. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рәхсәт ителгән файдалану төрләреннән һәм иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәрдән һәм иң чик параметрларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Капитал төзелеш объектларын, рәхсәт ителгән файдалану төрләрен яисә иң чик параметрларын шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеш регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 Статья. Территориаль зоналар

1. Территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

жир кишәрлекләрәннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрнең бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

«Булым-Булык авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналары һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;

территорияне планлаштыру һәм булган жирдән файдалану;

төрле категориядәге жирләрнең чикләренен планлаштырылган үзгәрешләрен;

катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектлары.

2. Территория зоналары чикләре түбәндәгечә билгеләнә:

автомобиль юлларының, урамнарның, юл йөрү күчәрләренә;

кызыл сызыкларга;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торақ пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чиге;

башка чикләргә.

3. Территория зоналары чикләре бер территорияль зонаның һәр жир кишәрлегенә таләбе үтәлгән килеш билгеләнә (территорияль зоналар чикләре жир кишәрлекләре чикләрен кисеп узарга тиеш түгел).

4. Төрле территорияль зоналарда урнашкан берничә жир кишәрлегеннән бер жир кишәрлегенә төзү рәхсәт ителми (бер жир кишәрлегенә берничә территорияль зона чикләрендә урнаша алмый).

5. Кагыйдәләрнең һәр территорияль зонасы өчен шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә.

10 Статья. Шәһәр төзелеш регламентлары

1. Шәһәр төзелеш регламенты белән жир кишәрлекләренен хокукый режимы билгеләнә, шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк.

2. Шәһәр төзелеш регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территория зонасы чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрнең бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

муниципаль берәмлекләрен территорияль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеш регламентының гамәлдә булуы тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына бертигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас

объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгелэнгән һәм (яисә) линия объектлары белән мөшгүль;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды жирләре;

өске сулар белән капланган жирләр;

запас жирләр;

махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең гамәле

1. Территория зоналары чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары турында әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактардан тыш түбәндәгеләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын әзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир

кишәрлекләренең һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән жир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлеге өчен төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын әзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориядән файдалануның билгеле бер кагыйдәләренә һәм территориаль зоналарда төзелеш алып баруга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын әзерләгәндә (жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларын гамәлгә ашыру кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очракларда төзелешкә рөхсәтләр биер рөхсәт ителми.

3. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеше эшләрен башкаганда жир кишәрлекләренә характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, жирле үзидарә органнары белешмәләрне күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту өчен документларны (аларда булган белешмәләрне) теркәү органына жиберергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, әгәр тиешле территория зонасы турындагы белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбенә алу органына гариза белән мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат элементәсе тәртибдә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә караган рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигездә жир

кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирлөрдә урнашкан жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төренә үзгөртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрлөрә исемлегендә булмаган жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрлөрә әлегә территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлегә Кагыйдәләргә үзгөрешләр керткөндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чиклөрөндә урнашкан жир кишәрлеклөрөннән һәм (яисә) капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төренә үзгөртү рөхсәт ителми.

13 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектн файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектн куллануның шартлыча рөхсәт бирелүгә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт бирү турындагы гаризаны жибәрә.

Шартлы рөхсәт бирү турында гариза куллануның рөхсәт ителгән төренә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлегә бүлекнең 18 статьясы нигезләмөлөрөндә билгеләнгән тәртиптә үткөрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәплөрөн күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

4. Әлегә статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек башкарма комитеты житәкчесә мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтөрөндәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан үз белдегә белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәрнамә кәргән көннән башлап мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый корылманы жимергәнчә яисә мондый корылманы жимерү урынына кадәр файдалануның рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү рөхсәт ителми, моңа жирле үзидарә органының әлегә хәбәрнамәне карау

нәтижеләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына карата күрсәтелгән очраklar керми, һәм әлеге хәбәрнамә турында гаризаны үз-үзен канәгатьләндрерү яисә үз-үзен канәгатьләндрерү турында законлы карар үз көченә керми дип кабул ителә.

6. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

14 Статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе

1. Исеме шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән йә төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган инженерлык-геологик яисә башка характеристикаларын конфигурацияләүдән кечерәк булган жир кишәрлекләре ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтләр алырга хокуклы.

1.1. Әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрга бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаска тиеш.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан баш тарту рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнә һәм, әлеге статьяның 1 өлешендә каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән жиде көн эчендә

рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рәхсәтсез төзелгән корылма ачыкланган көннән соң, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимияте башкарма органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына карата күрсәтелгән рәхсәт бирү рәхсәт ителми, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларының иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, реконструкцияләнүгә рәхсәт ителми, аны жимерүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән таләпләрне карау нәтижәләре буенча Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт органына яисә жирле үзидарә органына үз-үзен канәгатьләндерү турында законлы карар үз көченә керми яисә үз-үзен канәгатьләндерми дигән карарның үз көченә керүе керми.

8. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль зоналардан файдалану һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән жирләр белән һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән территорияләрне, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарында билгеләнгән функциональ зоналарга, территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияне планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементна карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны

комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары чикләрен, ачылган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:
территорияне планлаштыру проекты;
территорияне ызанлау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

планировка структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне ызанлау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә, мондый билгеләү, үзгәртү күздә тотылмаган яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә бәйле рәвештә, комплекслы үсешне гамәлгә ашыру күздә тотылмаган жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен.

Территорияне ызанлау проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр жыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территориаль зоналарның чикләрен төгәлләштерү һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрларында билгеләнгән үзгәрешләр кертәргә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлегә, эзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләренә рәхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе «Болын-Балыкчыавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының ижтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкөрүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткөрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проектын эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча жәмәгать фикер алышуларының яисә гавами тыңлауларның озынлыгы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм кимендә өч ай тәшкил итә.

3. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар территорияль зона чикләрендә үткәрелә, аның өчен мондый шәһәр төзелеше регламенты

билгелэнгән территория чикләрендә комплекслы үсеш узарга тиешле территория чикләрендә башкарыла. Бу очрақларда ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром янындагы территориядә билгелэнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук г - е 20 статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелми.

Конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгелэнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, капитал төзелеш объектларының элек билгелэнгән иң чик параметрлары үзгәртелмәгән, реконструкциялэнгән һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең бер яисә берничә чик параметры бер мәртәбә үзгәргән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгелэнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыруның ун проценттан артыгы таләп ителми.

18 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган капитал төзелеш объектлары катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жибәрә:

әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә;

жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокукка ия булучыларына әлеге рөхсәт соратып алына торган объектлар;

әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Муниципаль берәмлек халкына ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм

уздыруга бэйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

7. Жир кишәрлегенән яисә капиталъ төзелеш объектннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисә шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

19 Статья. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бэйле чыгымнар мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

1. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) жирлекнең генераль планы кагыйдәләренең һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм (яисә) территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, Кагыйдәләрдә кертелгән, аэродром яны территориясендә урнаштырылган күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

в) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

г) территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында

белешмәләрнең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган туры килмәве, ул күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урыны тасвирламасына карый;

д) территорияләрдән, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчемсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалануның чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

ж) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жиберелә:

федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

Кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирлекнең тиешле территориясәндә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә Кагыйдәләргә куллану нәтижәсәндә жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләргә гәмәлгә ашырылмаган очракларда.

Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүчә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат;

Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, Россия Федерациясә субъекты тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә субъекты кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гәмәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында килешүне төзегән зат тарафыннан яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүчә юридик зат тарафыннан.

Кагыйдәләргә приаэродром территориясәндә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты Комиссия тарафыннан каралмаган.

4. Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезәндә жирлек территориясәндә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территорияль планлаштыру документларында каралган урыннарны (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы

башкарма хакимиятенен вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жириле үзидарә органы «Болын-Балыкчы авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жиберә.

Бу очракта «Болын-Балыкчы авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығы Кагыйдәләргә мондый таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

5. Расланган Кагыйдәләр жириле кишәрлекләреннән һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләмәләренә каршы килә торган һәм чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром территориясе урнашкан приаэродром территориясендә билгеләнгән икътисадый һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру өлешендә кулланылмый.

«Болын-Балыкчы авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан алынганнан соң Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Күрсәтелгән күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлығы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Болын-Балыкчы авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығы аларны аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә китерү өлешендә Кагыйдәләргә алты айдан да артмаган срокта үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

6. Әлеге статьяның 2 өлешендә каралган очракларда дәүләт хакимиятенен башкарма органы яисә жириле үзидарә органы территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи жирилекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләре чикләрен раслауға вәкаләтле орган «Болын-Балыкчыавыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығына территорияләрдән, мәдәни мирас объектларыннан, федераль әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жириле кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләнгән билгеләү таләбен жиберә.

Күрсәтелгән очракта, шулай ук территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның яшәешен билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында йә әлеге статьяның 2 өлешендәге г - пунктларында каралган нигезләргә ачыклау көннән «Болын-Балыкчыавыл жирилеге» муниципаль берәмлеге башлығы Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендә каралган нигезләр ачыкланган көннән башлап, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне шул таләп нигезендә төгәлләштерү юлы белән тәмин итәргә тиеш. Шулай ук вакытта әлеге өлештә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жириләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

Федераль әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен сайлап алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жириле кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен билгеләү максатларында кагыйдәләргә төгәлләштерү чоры дәүләт хакимиятенен башкарма органыннан яисә жириле үзидарә органыннан территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләү, федераль әһәмияттәге тарихи жирилекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирилекләр территорияләре чикләрен раслау, мондый зоналар, территорияләр чикләреннән махсус файдалану шартлары булган зоналар, территорияләр чикләрен

билгеләү яисә туктату турында белешмәләр керү йә әлеге статьяның 2 пунктларында каралган үзгәрешләрне кертү өчен нигезләрдә каралган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

7. Территорияне комплекслы үстерү турында карар гамәлгә ашыру максатларында Кагыйдәгә үзгәрешләр кертелгән очракта, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

8. Әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очракларда, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендә г - г пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыklarны бетерү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

9. Комиссия, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очраklarыннан һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән ярашмаучанлыklarны бетерү очраklarыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кертелгән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мондый тәкъдимне кире кагу турындагы тәкъдимнәр каралган һәм бу бәяләмәне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

10. Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе егерме биш көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мөрәжәгать итүчеләргә әлеге карарның күчәрмәсен жибәрә.

11. Кагыйдәләргә үзгәрешләр жирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан расланса, жирле үзидарәнең вәкиллекле органына жибәрелгән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы проект күрсәтелгән орган утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырыштан соңга калмыйча каралырга тиеш.

12. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турындагы карарны (карарны) күрсәтелгән проектны әзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектны эшләүне оештыруга кагылышлы башка нигезләмәләрне үз эченә алырга тиеш.

13. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында карар кабул итү датасыннан ун көн эчендә мондый карарны кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) тәмин итә. Хәбәрдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары;

кызыксынган затларның тәкъдимнәр комиссиясенә жибәрү тәртибе;
эшләрен оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдәләр приаэродром территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыklarны бетерү, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

14. Федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясенә яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясенә карата әзерләнгән Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү проекты мәдәни мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дүүләт саклавы өлкәсендә Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы, мәдәни мирас объектларын саклау өлкәсендә вәкаләтле Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы белән гамәлдәге законнар нигезендә килештерелергә тиеш.

Федераль яисә региональ әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә тулысынча торак пункт, әлеге махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә урнашкан шундый торак пункт территориясенә карата әзерләнгән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенә махсус саклана торган табигать территориясе урнашкан органы белән килештерелергә тиеш. Килештерү предметы күрсәтелгән торак пункт территориясенә карата билгеләнә торган шәһәр төзелеше регламентының махсус сакланылучы табигать территорияләре турында Россия Федерациясе законнарында һәм махсус саклана торган табигать территориясе турындагы нигезләмәдә каралган махсус саклау режимына туры килүе. Килешү Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

15. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләгәннән соң Комиссия тәкъдим иткән проектның техник регламентлар таләпләренә, территориаль планлаштыру документларына, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестры белешмәләренә, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең дәүләт мәгълүмат системаларында булган белешмәләргә, документларга һәм материалларга туры килүен тикшерә.

16. Күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты муниципаль берәмлек башлыгының Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын жибәрә яисә әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, Комиссиягә эшләр бетерү өчен.

17. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын алганда муниципаль берәмлек башлыгы проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә, проектны алган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча.

18. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

19. Кагыйдәгә үзгәрешләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

20. Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәгә үзгәрешләр Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

21. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә суд тәртибендә үзгәрешләренә раслау турындагы карарга ризасызлык белдерергә хокуклы.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территория зоналары чикләре турында белешмәләр кертү кагыйдәләре күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына “Күчәмсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында” 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар билгеләнә, шул исәптән күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алып.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

Татарстан Республикасы
Апас муниципаль районы
«Болын-Балыкчы авыл җирлеге»
Советының
2021 елның 17 августы ____
Номерлы карары белән расланган

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ "БОЛЫН-
БАЛЫКЧЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ»МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ
ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

2 Том

ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТЛАРЫ
ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2021 ел

ЭЧТӨЛӨК

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ.....	5
КЕРҮ ӨЛӨШӨ	6
I ӨЛӨШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӘРТИБӨ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРӨШЛӨР КЕРТҮ ТӘРТИБӨ	7
I БҮЛӨК. Гомуми нигезләмөлөр.....	7
II БҮЛӨК. Жирле үзидәрә органнары жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмөлөр	10
III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләрәннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн үзгөртү турында нигезләмөлөр.....	15
IV БҮЛӨК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмөлөр	18
V БҮЛӨК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәлөлөрө буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмөлөр	20
VI БҮЛӨК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдөлөрөнө үзгөрөшлөр кертү турында нигезләмөлөр.....	22
VII БҮЛӨК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәлөлөрөн жайга салу турында нигезләмөлөр	26
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРӨ СОСТАВЫ.....	30
II ӨЛӨШ. ШӘҺӨР ТӨЗЕЛЭШӨ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТЛАРЫ	31
VIII БҮЛӨК. «Болын-Балыкчыавыл жирлегө» муниципаль берәмлегө территориясен шәһөр төзелешен зоналаштыру карталары	31
III ӨЛӨШ. ШӘҺӨР ТӨЗЕЛЭШӨ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	33
IX БҮЛӨК. Шәһөр төзелешө регламентлары жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн, жир кишәрлекләрөнөң иң чик күләмнөрөн һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлөшөндө	33
X БҮЛӨК. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү.....	47
XI БҮЛӨК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсәткөчлөрө һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсәткөчлөрө	55
XII БҮЛӨК. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрлөрөн тасвирлау	56

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӘРЕ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының «Болын-Балыкчы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) түбәндәге составта эшләнгән:

1 Том

I өлеш. Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

2 Том

II өлеш. Шәһәр төзелеше зоналаштыру картлары

График материаллар:

№ т/б	Атамасы	Колачы
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

II ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы өлеге Кагыйдәләренә аерылгысыз өлөш булып тора.

2. Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы тамгалары сурәтләнгән. Территориаль зоналарның чикләре өлеге Кагыйдәләренә 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

3. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориаль зоналар составына түбәндәгеләр керә:

шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар;

шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территория зоналары;

шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар.

Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар:

Ж1 - индивидуаль торак төзелеше зонасы;

ОД1 - күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы;

КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы;

1 - транспорт инфраструктурасы зонасы;

И1Ж - тимер юл транспорты объектлары зонасы;

С2 - авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зонасы;

АХ2 - авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы;

СН1 - махсус билгеләнгән зона.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар:

ТОКН - мәдәни мирас объектлары территорияләре зонасы.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар:

СХ1 - авыл хужалыгы жирләре зонасы;

ВО - су объектлары зонасы.

4. Күрсәтелгән картада белешмәләре Бердәм дәүләт күчмәсез милек реестрында булган урманчылыкларның тиешле чикләренә туры килә торган урман фондына керүче территорияләр чагылдырылды. Өлеге территорияләр мәгълүмати максатларда сайлап алынган һәм аларга карата Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә урман хужалыгы регламенты гамәлдә булган жирләренә билгеләргә мөмкинлек бирә. Кагыйдә буларак, территориаль зоналарның чикләре урманчылыклар чикләре нигезендә билгеләнә. Белемнәре күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында, урманчылыкларның чикләре булган жир кишәрлекләре чикләре киселгәндә аерым очрактарда мондый жир кишәрлекләре чикләре буенча билгеләнергә мөмкин.

5. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияне комплекслы үстерү күздә тотыла торган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләренә чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләрендә билгеләнә.

Территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәнәң вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә әзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле

үзидарәнең вәкаләтле органы һәм ачык аукционда жиңүче арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә тәзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый шартнамә тәзү хокукы булган башка затлар тарафыннан билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Болын-Балыкчыавыл жиңлегә» муниципаль берәмлегә чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйлә рәвештә әлегә Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмаган.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлегә Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2-нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә жиң кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3. характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жиң кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлегә Кагыйдәләргә туры килми.

4. Территорияне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәдәни мирас объектларының, ачыкланган мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектларының, тарихи жиңлекләр территорияләренең урнашу урыннары күрсәтелә.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жиңлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының чикләре күрсәтелә.

мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының билгеләнгән чикләре «Болын-Балыкчыавыл жиңлегә» муниципаль берәмлегә территориясендә булмаганга күрә, әлегә Карта әзерләнгәнми.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен, жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә

25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар

1. Ж1 - Шәхси торак төзелеше зоналары

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1;	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м;

	жир кишәрлеге)		Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.		жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1500 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгуы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Автотранспор тны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдалануда гы жир кишәрлекләр е (территориял әр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					

2.1.1	Өз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималъ - 400 кв. м.; максималъ - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималъ биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Бакчачылык алып бару	минималъ - 600 кв. м.; максималъ - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

1.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

2. ОД1 - Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зоналары

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биекlege	Төзелешнең максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

3.3	Көнкүрөш хезмөтө	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.4.1.	Амбулатор-поликлиника хезмөтө күрсөтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашууы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашууы рөхсәт ителә.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмөтө күрсөтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибет	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмөтө	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

	баганалары				
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7.1	Автотранспор тны саклау	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдалануда гы жир кишәрлекләр е (территориял әр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималъ - 1000 кв. м; максималъ - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертәп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биеклегенә). Коймаларның максималъ биеклегенә - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәрәнә чыгуучы жир кишәрлегенә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Өз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималъ - 400 кв. м.; максималъ - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертәп); Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 15 м; Койманың максималъ биеклегенә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	минималь - 1000 кв. м; максималъ - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биекlege). Коймаларның максималъ биекlege - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималъ - 1500 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, тимераякта биекlege). Коймаларның максималъ биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
2.5	Урта катлы торак төзелеше	билгеләнми	Төп бинаның иң чик катлары – 8 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - билгеләнми; Койманың максималъ биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт

					ителә.
4.3	Базар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

3. КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зоналары

3.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рәхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
билгеләнми					
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

3.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

4. 1 - Транспорт инфраструктурасы зоналары

4.1. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләрәннән иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнән иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнән коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнән һәм реконструкцияләүнән иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләмә	катларнын чикле саны һәм төзелешнән чикле биеклегә	Төзелешнән максималъ проценты	жир кишәрлекләрә чикләрәннән минималъ чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдаланунын төп төрләрә					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдаланунын төрләрә төрләрә					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләрә (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдаланунын шартлы рөхсәт ителгән төрләрә					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәвә, кадастр һәм картография федераль хезмәтенән 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

4.2. Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

5. И1Ж - Тимер юл транспорты объектлары зоналары

5.1. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чиклөрөннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрә					
7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрлө төрлөрә					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрлөрә					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлеклөрөннән рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә классификаторы нигезендә

5.2. Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

6. С2 - Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зоналары

6.1. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

6.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

7. АХ2 - Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зоналары

7.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә)

максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.7	Төрлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.13	Балыкчылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рәхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

8. СН1 - Махсус билгеләнештәге зоналар

8.1. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрә					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрлө төрлөрә					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрлөрә					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенәң 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлеклөрөннән рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә классификаторы нигезендә

8.2. Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориялә зоналар

1. ТОКН - мәдәни мирас объектлары территорияләре зоналары

1.1. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрлөрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә)

максималь күлэмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнми			
Рәхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
билгеләнми					
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар

1. СХ1 - Авыл хужалыгы жирләре зоналары

1.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Жир кодексының 79 статьясы нигезендә авыл хужалыгы жирләре - чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпьяллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән жирләр.

Россия Федерациясе Жир кодексының 77 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләреннән тыш, шулай ук жирләренә тискәре йогынтыдан, су объектларыннан (шул исәптән сулыкларда су асты корылмалары тарафыннан төзелгән һәм буа аквакультурасын башкару максатларында файдаланыла торган буалар), шулай ук авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар биләгән жир кишәрлекләре дә бирелә.

Шулай итеп, авыл хужалыгы жирләре булмаган жирләр өчен әлеге Кагыйдәләр өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә.

1.2. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күлэмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнми			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.4	Тононацияләүче, дару, чәчәк культуралары н үстерү	билгеләнми			
1.5	Бакчачылык	билгеләнми			
1.16	Кыр кишәрлекләре өндә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.19	Печән чабу	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.20	Авил хужалыгы хайваннарын коткару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.0	Су объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
1.8	Төрлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2. ВО - Су объектлары зоналары

2.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы нигезендә өске сулар белән капланган җирләргә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Җир кодексының 102 статьясы нигезендә өске сулар белән капланган җирләргә кермәгән территорияләр өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә.

2.2. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		җир кишәрлеге күләме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
11.0	Су объектлары	билгеләнми			
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рәхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
билгеләнми					
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Х БҮЛЕК. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар эшли:

сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналары;
су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары;
эчәргә яраклы су чыганаclarын санитар саклау зоналары;
магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары;
электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;
газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;
элементә линияләренең сак зоналары;
аеруча саклана торган табигый территорияләр;
автомобиль юлларының юл буе полосалары.

2. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналары

2.1. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә моxиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаclarы булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - аерым кулланылыш режимындагы маxсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен кабул итү куркынычы зурлыгына кадәр.

2.2. Санитар-яклау зонасының күләмнәре һәм чикләре, технологияләр кулланыла торган житештерү күләмен исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең санитар-яклау зоналарында һәм объектларның эшчәнлеген чикләү «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары

3.1. Су саклау зоналары булып диңгез, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буена тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, аларның суларын ярлыландыруын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның маxсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә Яр буе саклау полосалары билгеләнә, алар территорияләрендә хужалык һәм башка төр эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның һәм инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге аларның чишмәләреннән елга һәм инешләрнең озынлыгы белән билгеләнә:

ун километрга кадәр

- яр сызыгыннан 50 м күләмендә;

уннан алып илле километрга кадәр - 100 м күләмендә;
илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

3.5. Яр буе яклау полосасының киңлегә су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яки нуль уклон өчен 30 м, өч градуска кадәр текәлек өчен 40 м һәм өч градустан артык текәлек өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

4. Эчәргә яраклы су чыганаclarын санитар саклау зоналары

4.1. Су белән тәмин итү чыганаclarының санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре «хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәмин итү чыганаclarы санитар саклау зоналарына (ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының мейданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәмин итү чыганаclarының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

4.3. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгеләнә.

5. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары

5.1. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары һәм Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

5.2. Магистраль торба үткәргечләрнең сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

сыекландырылган углеводород газларын транспортлаучы торба үткәргечләр буйлап, тотрыклы булмаган бензин һәм конденсат - һәр яктан торба үткәргеч күчәрәннән 100 метр ераклыкта узучы шартлы сызыклар белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

күпжәпле торба үткәргечләр буйлап - иң кырый торба үткәргечләр күчәрләрәннән югарыда күрсәтелгән ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән жир участогы рәвешендә;

су асты кичүләре буйлап - һәр яктан 100 м га күчүнең кырый жепләре күчәрләрәннән 100 м га ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су өслегеннән төпкә кадәр су пространствосы участогы рәвешендә;

продукцияне авария хәлендә чыгару өчен конденсатны, жир амбарларын саклау һәм тарату сыйдырышлылыгы тирәсендә - күрсәтелгән объектларның территорияләре чикләреннән барлык якларга 50 м га ераклыктагы йомык линия белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

продукцияне транспортка, баш һәм арадаш насос станцияләренә, резервуар паркларга, компрессор һәм газ бүлү станцияләренә, продукцияне үлчәү үзәкләренә, налив һәм агызу эстакадаларына, газны жир асты саклау станцияләренә, нефть, нефть продуктларын жир асты саклау пунктларына әзерләүнең технологик жайланмалары әйләнәсендә - күрсәтелгән объектлар территорияләре чикләреннән 100 м га ераклыктагы жир кишәрлеге рәвешендә.

6. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

6.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

6.2. Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава киңлеге участогы өслеге өлеше (электр тапшыруының һава сызыклары терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, бу кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыкта:

- 1 кВ - 2 м га кадәр;
- 1 дән 20 кВ - 10 м га кадәр;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

6.3. Электр тапшыруының жир асты кабель линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге өслегенә бер өлеше (электр үткәргечләрнең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнгән, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә.

6.4. Саклау зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын һәм электр челтәре объектлары саклау зоналарын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә билгеләнә.

7. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

7.1. Газ белән тәэмин итү системаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 сентябрендәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре, Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган газ белән тәэмин итү системаларын саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә 24.09.1992 ел.

7.2. Газ бүлү челтәрләренең сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

газүткәргеч трассасын үткәргечтән файдаланганда полиэтилен торбалардан төзелгән жир асты газүткәргечләре буйлап - үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

аерым торучы газ көйләү пунктлары тирәсендә - өлгә объектлар чикләреннән 10 м ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә (биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентлаштырылмый);

урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 м киңлектәге тарлавык рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаса тиеш.

7.3. Газүткөргөчлөрдүн сак зоналарын билгелэгөндө ераклыктар исәпләп чыгару газүткөргөч күчөрөннөн - бер жепле газүткөргөчлөр һәм газүткөргөчлөрдүн кырый жепләре күчөрлөрөннөн - күпжеплелөр өчен башкарыла.

8. Элемтә линиялөренең сак зоналары

8.1. Элемтә линиялөренең һәм корылмаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 1995 елның 09 июнөндөгә 578 номерлы карары белән расланган элемтә линиялөрөн һәм корылмаларын саклау кагыйдөлөре нигезендә билгеләнә.

8.2. Элемтә линиялөренең сак зонасы түбөндөгечә билгеләнә:

урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемтә линиялөренең һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә элемтә линиялөренең һәм радиофикация линиялөренең һәр яктан кимендә 2 метр ераклыгында параллель туры сызыктар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

суднолар йөри торган һәм эретмәле елгалар, күллөр, сусаклагычлар аша күчкөндә - су өслөгөннөн бөтен тирәнлегә буйлап су өслөгөннөн алып һәр яктан 100 метрга ераклыктагы параллель яссылыктар белән билгеләнгән су өслөгә кишәрлекләре рәвешендә;

Элемтәнең кабельләре сызыктарында жир өстә һәм жир асты хезмәт күрсәтелми торган көчөйтү һәм тернәкләндөрү пунктлары өчен - көчөйтү һәм регенерацион пунктлар урнаштыру үзөгөннөн яисә аларның жимерелүе чигеннөн кимендә 3 метрга һәм жир астында калу контурларынан кимендә 2 метрга ким булмаган йомык сызык белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә.

9. Махсус сакланылучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территориялөренең саклау зоналары

9.1. Махсус сакланылучы табигать территориялөрөн һәм территориялөрөн махсус сакланылучы табигать территориялөренең саклау зоналары чикләрендә куллану режимы «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 13 ноябрөндөгә 33-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән.

9.2. Күрсәтелгән закон таләпләре нигезендә табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

9.3. Дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә дәүләт табигать заказникларын төзү максатларына каршы килсә яисә табигать комплексларына һәм аларның компонентларына зыян китерсә, теләсә нинди эшчәнлек даими яки вакытлыча тыела яки чикләнә.

10. Автомобиль юлларының юл буге полосалары

10.1. Автомобиль юлларының юл буге полосалары һәм алардан файдалану режимы «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр көртү хакында» 2007 елның 08 ноябрөндөгә 257-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линияле объектларының санитар аермалары

1. «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәге инженерлык инфраструктурасының линия объектлары тәкъдим ителде:

магистраль торбаүткәргечләр;
электр тапшыру линияләре;
элементә линияләре;
газ бүлү челтәрләре.

2. «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линия объектларына түбәндәгеләр керә:

тимер юллар;
автомобиль юллары.

3. Инженерлык коммуникацияләренең санитар аермалары

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары киеренкелектәге электр линияләре өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитария аермалары билгеләнә (санитар аралау полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзегәндә, җир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар аермаларны исәпкә алырга кирәк.

3.3. Санитария өзелеше зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар аермалары

4.1. Автомагистральләр, тиммер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар аермалар билгеләнә. Санитария аермасының зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасын һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычрату исәпләүләре нигезендә, табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. Җир һәм су ресурсларын, капитал төзелеш объектларын, халыкның иминлеген тәэмин итү максатларында «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә табигый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табигый факторлары - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яки акваторияләренең йогынтысы зоналары.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

4. Су басу һәм су басу зоналары

4.1. СНиП 2.06.15-85 нигезендә «Территорияне су басудан һәм су басудан инженер яклау» су басудан яклау түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль яклау һәм тулаем төзелгән территорияне яклау;

су аша;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге чыгымнарға (агызуларга) һәм басымнарға, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чараларны СНиП 2.06.15-85 «Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык яклавы» нигезендә территориядә грунт сулары дәрәжәсен киметүне тәэмин итәргә тиеш:

капиталь төзелештән - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парктар, скверлар һәм башка яшел утыртмалар - 1 метрдан да ким түгел.

Микроннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калынлыгын 1 метрга тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узу өлешләрендә минераль грунтлар катламының калынлыгы транспорт хәрәкәтенең интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буе участкаларында урнашкан торак пунктлар территорияләре су басудан, жил ярдәмендә су басудан һәм грунт сулары белән су басудан (су басудан) яисә өеп түгүдән сакланырга тиеш.

5. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. СНиП 2.01.15-90 нигезендә "Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлаштыруның төп нигезләмәләре, кискен һәм жимерелү процессларына дучар булган территорияләрдә урнашкан торак пунктларда» әлеге процессларны булдырмауға һәм тотрыклыландыруға юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

тау битенең рельефын аның тотрыклылыгын арттыру максатларында үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске су бүлеп чыгару системасын төзү ярдәмендә өске суларның агышын жайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

жир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агроурманмелиорация;

грунтларны беркетү (шул исәптән армияләүгә);

тотып торучы корылмалар;

сөзәкләкләрне тергезү;

башка чаралар (жылылык саклау жайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә жылылык процессларын жайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).

6. Карст процессларына дучар булган территорияләр

6.1. СНиП 2.01.15-90 нигезендә "Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре» карга каршы чараларны проеклаганда, геологик төзелешендә эрүчән тау токымнары булган территорияләрдә биналар һәм корылмалар проеклаганда (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы терәк грунтлар, гипслар, ангидритлар, таштан тоз) һәм жир өслегендә карст күренешләре (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозион

чокырлар һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлегендә (грунтларны, куышлыкларны, мөгарәләрне эшкәртү һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чаралар составына түбәндәгеләр керә:

планировка структурасын эшләгәндә һәм карстокуркынычы булган участокларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырганда функциональ зоналарның махсус компоновкасы, магистраль урамнар һәм челтәрләр трассировкасы;

карст үсешенә төзелешнең техноген йогынтысыннан территорияләрне инженерлык яклавын эшләү;

I - II кишәрлекләрдән читтәге биналарның һәм корылмаларның карст провалларының интенсивлыгы буенча тотрыклылык категорияләре чикләреннән тыш, шулай ук проваллар барлыкка килүнең азрак интенсивлыгы (ешлыгы) булган участоклардан читтә урнашуы, әмма аларның уртача диаметрлары 20 метрдан артык (А тотрыклылык категориясе).

31 статья. мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2005 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы законы, 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары исемлеге

2.1. «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар юк.

3. Мәдәни мирас объектлары территориясе

3.1. Мәдәни мирас объектлары территорияләре - Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып торучы ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервация, торгызу, ремонтлау һәм җайланмалар тоту, параметрлары турындагы карар.

3.2. Мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә:

һәйкәл яисә ансамбль территориясендә: капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капитал төзелеш объектларының яисә ансамбль территориясендәге күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклау, мәдәни мирас объектынның тарихи-шөһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләреннән тыш, җир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару тыела;

истәлекле урын территориясендә истәлекле урын территориясе чикләрендәге истәлекле урын һәйкәлләрен һәм ансамбльләрен саклау, аны Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең)

бердәм дәүләт реестрына кертү өчен нигез булган истәлекле урын үзенчәлекләренең сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән эшләр, юкка чыккан шәһәр төзелеше мохитен торгызу максатларында капитал төзелеш объектларын төзү; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертү өчен нигез булган һәм мәжбүри дәүләт урыны үзенчәлекләрен саклап калу өчен нигез булып торучы истәлекле урын үзенчәлекләрен саклап калу шарты белән чикләнган төзелеш, капитал төзекләндерү объектларын төзү һәм реконструкцияләү эшләре рөхсәт ителә;

Һәйкәл, ансамбль яисә истәлекле урын территориясендә мәдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы килми торган һәм хәзерге шартларда мәдәни мирас объектының эшчәнлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару рөхсәт ителә.

3.3. «Болын-Балыкчыавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә региональ әһәмияттәге «чыганак өстеннән часовня» мәдәни мирас объекты территориясе билгеләнде, башлангыч XX в.» (Татарстан Республикасы Мәдәни мирас объектларын саклау комитеты приказы нигезендә)

4. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары

4.1. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

4.2. Саклау зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

4.3. Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2008 елның 26 апрелендәге 315 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукий актлар белән җайга салына.

4.4. «Болын-Балыкчы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп

күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламенты составында шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган территорияләр «Болын-Балыкчыавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

XII БҮЛЕК. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау

33 статья. Төп нигезләмәләр

1. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенең 2020 елның 10 декабрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Сызыклы объектларны (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсе кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре тасвирламасы:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауга комментарий
1.0	Авыл хужалыгыннан файдалану	Авыл хужалыгын алып бару. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 1.1-1.20 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корылмаларны урнаштыру.
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гәмәлгә ашыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә рөхсәт ителгән файдалану төрләренә 1.2-1.6 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфиромайлы, башка авыл хужалыгы культуралары җитештерүгә бәйле авыл хужалыгы җирләрендә хужалык эшчәнлеген гәмәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хужалыгы җирләрендә бәрәңге, яфрак, җиләк-җимеш, суган һәм бакча авыл хужалыгы культуралары җитештерүгә

		бэйле, шул исэптэн теплицалар куллануга бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру
1.4	Тононацияләүче, дару, чөчөк культураларын үстерү	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн чэй, дару һәм чөчөк культуралары житештерүгә бэйле авыл хужалыгы жирләрөндө гамэлгэ ашыру
1.5	Бакчачылык	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн күпьяеллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяеллык культуралар үстерүгә бэйле авыл хужалыгы жирләрөндө гамэлгэ ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн житен, киндер үстерү белән бэйле авыл хужалыгы жирләрөндө гамэлгэ ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исэптэн печәнлеккә, авыл хужалыгы терлекләрен көтүгә, нәселле терлекләр үрчетүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру. Өлеге төр куллануның эчтөлегә түбөндөгеләргә керә: кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрөнең эчтөлегә 1.8-1.11, 1.15, 1.19, 1.20.
1.8	Терлекчелек	Хужалык эшчэнлеген, шул исэптэн авыл хужалыгы терлекләрен (эре мөгезле терлекләрен, сарыкларны, көжәләрне, атларны, дөяләрне, боланнарны) үрчетүгә бэйле авыл хужалыгы жирләрөндө гамэлгэ ашыру; печәнлек, авыл хужалыгы терлекләрен көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлекчелек	Кыйммәтле кыйммәтле мехлы жәнлекләр аулауга бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исэптэн су йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчетүгә бэйле хужалык эшчэнлеген гамэлгэ ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Хужалык эшчэнлеген дуңгызлар үрчетүгә бэйле гамэлгэ ашыру; терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкөртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;

		нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм җайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, җиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру
1.16	Кыр кишәрлекләрен дә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенең күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су җыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник җиһазларны урнаштыру
1.19	Печән чабу	Үләннәрне чабу, печән җыю һәм әзерләү
1.20	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге Хайваннар	Авыл хужалыгы хайваннарын коткару

2.0	Торак төзелеше	<p>Төрле төрдөгө торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тәэмин итү. Торак төзелешкә кеше яшәр өчен билгеләнгән биналар (биналар) керә, файдаланыла торган биналардан (биналардан) тыш:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Эшқуарлык файдасын аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән алу максатында (кунакханәләр, ял йортлары); - халыкны дөвалау яисә социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, балалар йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - житештерүне өзлексез тәэмин итү ысулы буларак (вахта биналары, житештерү объектларында хезмәт урыннары); - режим учреждениесе эшчәнлеген тәэмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мөхрүм итү урыннары, сак астында тоту). <p>Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 2.1-2.3, 2.5-2.7.1 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.</p>
2.1	Индивидуаль торак төзелеше	<p>Торак йортны (аерым урнашкан бинаның биеклегенә егерме метрдан артмаган, биеклегенә егерме метрдан артмаган, ул граждандар тарафыннан мөстәкыйль күчмәсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйлә булган көнкүреш һәм башка ихтияжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора);</p> <p>авыл хужалыгы культураларын үстерү;</p> <p>индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u></p> <p>Рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрө, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрдән, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
2.1.1	Өз катлы күпфатирлы торак төзелеше	<p>азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектә күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү;</p> <p>аз катлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 15%тан артыграгын тәшкил итмәсә, төзелгән, төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u></p> <p>Рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрө, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлегенә)	<p>2.1 коды белән файдалану рәхсәт ителгән төрөн тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту</p>

		<p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.3	Блокланган торак төзелеше	<p>Күрше торак йортлары белән бер яки берничә урта дивар (өч каттан артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми диварга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән янәшә урнашкан урта диварга (гомуми стеналарга) ия, ул аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану территориясенә (блокланган төзелешнең торак йортлары) чыга ала; декоратив һәм уңдырышлы агачлар, яшелчә һәм жыләк культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; балалар спорт һәм спорт майданчыкларын, ял майданчыкларын, майданчыкларны жиһазлау</p> <p><u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.4	Күчмә торак	<p>Аталган корылмаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган жир кишәрлекләренә яисә жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеген белән торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчәләре, кемпинглар, торак вагончыклары, торак прицеplары) урнаштыру</p>
2.5	Урта катлы торак төзелеше	<p>Күпфатирлы йортларны катлар белән сигез каттан югары булмаган урнаштыру; төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру;</p> <p>спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортның гомуми майданының 20%ын тәшкил итмәгән булса, күпфатирлы йортның төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру;</p> <p><u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	<p>Тугыз катлы һәм аннан да югарырак катлы күп фатирлы йортларны урнаштыру; йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру,</p>

		күпфатирлы йорттагы мондый биналарның майданы йортның гомуми майданының 15%ыннан артмаган булса, күпфатирлы йортның аерым урыннарында төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән күпфатирлы йортларда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Өлеге Кагыйдәләргә карата рәхсәт ителгән файдалануның өлеге төре тугыз каттан алып егерме өске катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	Урнашуы кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.6, 3.7, 3.1, 4.3, 4.4, 4.4, 4.6, 5.1.2, 5.1.3, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәвенә бәйлә булса, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитария иминлегенә зыян китерми, халыкның хокукларын бозмый, санитария зоналарын билгеләүне таләп итми.
2.7.1	Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән җир асты гаражларын, шул исәптән урнаштыру код белән рәхсәт ителгән файдалану төрен тоту каралган гаражлардан тыш, машина урынына бүленгән урыннары урнаштыру.
3.0	Капитал төзелеш объектларыннан иҗтимагый файдалану	Капитал төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Өлеге төр рәхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Физик һәм юридик затларны коммуналь хезмәтләр белән тәмин итү максатларында биналар һәм корылмалар урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.1.1 - 3.1.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлү бирү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм урып-жыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар, Корылмалар)
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә тәмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.2	Социаль хезмәт	Гражданның социаль ярдәм күрсәтү өчен билгеләнгән

	күрсөтү	биналарны урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтөлеге 3.2.1 - 3.2.4 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтөлөгөн үз эченә ала.
3.2.1	Социаль хезмәт күрсөтү йортлары	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру
3.2.	Халыкка социаль ярдәм күрсөтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсөтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны урнаштыру өчен урнаштыру: коммерциячел булмаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсөтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсөтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.2.4	Гомуми тормыш	Урнашуы рөхсәт ителгән 4.7 код белән файдалану төрөннән тыш, гражданнырның эш вакытына яшәү, хезмәт итү яисә укуы өчен билгеләнгән тулай торақларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсөтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданнырға медицина ярдәме күрсөтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтөлеге 3.4.1 - 3.4.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтөлөгөн үз эченә ала.
3.4.1.	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсөтү	Гражданнырға амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсөтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданнырға медицина ярдәме күрсөтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационар белән дөвалау буенча хезмәт күрсөтүне тәэмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитария авиациясе мәйданчықларын урнаштыру
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морг) уздыруны гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру

	оешмалары	
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (балалар яшлылары, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы башка оешмалар), шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгылләнү өчен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын урнаштыру
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар) урнаштыру, белгечләренә яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү буенча оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгылләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмаларын һәм башка оешмалар) урнаштыру
3.6	Мәдәни үсеш	Мәдәният объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.6.1 - 3.6.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегенә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	Мәдәният һәм ял паркларын урнаштыру
3.6.3	Цирклар һәм ерткычлар	Цирклар, жәнлекләр, зоопарклар, зоосадлар, океанриумнар урнаштыру һәм невольдә кыргый хайваннарны тоту эшчәнлегенә төрләрен тормышка ашыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини файдаланудагы биналарны һәм корылмаларны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.7.1 - 3.7.2 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.7.1	Дини йолаларны гәмәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләренә, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләренә, гыйбадәт кылу йортларын, синагогаларны) урнаштыру
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин әһелләре һәм дин әһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини

		училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру
3.8	Ижтимагый идарә	Жәмәгать идарәсе органнарын һәм оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.8.1 - 3.8.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.8.1	Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлекләрен турыдан-туры тәмин итүче яисә дәүләт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.8.2	Вәкиллек эшчәнлегенә	Чит дәүләтләрнең һәм Россия Федерациясә субъектларының дипломатик вәкиллекләре, Россия Федерациясендә консул учреждениеләре өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.9.1 - 3.9.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик киңлекләрен, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доплеровка метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (фәнни-тикшеренү һәм проект институтларын, фәнни үзәкләрне, инновацион үзәкләрне, дәүләт фәннәр академияләрен, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләрен, шул исәптән тармак үзәкләрен) урнаштыру
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр алып баручы оешмаларны урнаштыру, фәнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл һәм урман хужалыгын алып бару өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган терлекләрен тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүендә урнаштыру. Әлеге куллануның рәхсәт ителгән төрен тоту кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала 3.10.1 - 3.10.2.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру

3.10.2	Хайваннар өчен бүлмэләр	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүе астында урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшмәкәрлек	Капитал төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкуарлык эшчәнлегә нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Өлеге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегә 4.1 - 4.10 кодларында каралган рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товарлар сатуны гәмәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру, 4.5 - 4.8.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә ярашлы рәвештә хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 5000 кв.м артык майданлы капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм (яисә) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) стоянкалар урнаштыру
4.3	Базар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынының 200 кв. метрдан артык сәүдә майданы булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыруны
4.4	Кибет	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру

4.7	Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Күңел ачу өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 4.8.1 - 4.8.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
4.8.1	Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар, дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ.б.лар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткөрү өчен файдаланыла торган уен җиһазларыннан тыш), уен мәйданчыклары урнаштыру
4.8.2	Азартлы уеннар үткөрү	Бумекер контораларын, тотализаторларны, аларның уен зоналарыннан тыш ставкаларны кабул итү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
4.8.3	Уен зоналарында уеннар үткөрү	Уен биналарын һәм корылмаларын азартлы уеннар һәм уен өстәлләре уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук уен зоналарына килүчеләр өчен кунакханәләр һәм җәмәгать туклануы биналарын урнаштыру рәхсәт ителә торган уен зоналарында урнаштыру
4.9	Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.
4.9.1	Юл сервисы объектлары	Юл сервисы биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 4.9.1.1 - 4.9.1.4 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
4.9.1.1	Транспорт чараларын көйләү	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында җәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (мотельләр) сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү өчен биналар урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен, җәмәгать туклануын юл сервисы объектлары сыйфатында оештыру өчен биналар урнаштыру
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	Автомобиль мобильләрен урнаштыру, шулай ук бергә сәүдә кибетләрен урнаштыру
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру

4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертеп, урнаштыру (экспозиция майданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле яисә югары йөрүләр, ял һәм туризм белән шөгыльләнү өчен урыннар, табигать, пикниклар, аучылар, балыкчылар һәм башка эшчәнлекне күзәтү; шәһәр урманнарын, скверларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял урыннарын төзекләндерү. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 5.1 - 5.5 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
5.1	Спорт	Спорт белән шөгыльләнү өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә 5.1.1 - 5.1.7 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
5.1.1.	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынлы тамашачылар өчен махсус урыннар булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларны (стадионнарын, спорт сарайларын, боз сарайларын, ипподромнарын) урнаштыру
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	Спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен корылмаларны ачык һавада урнаштыру (теннис кортлары, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, спорт атулары)
5.1.5	Су спорты	Су спорт төрләре белән шөгыльләнү өчен спорт корылмаларын урнаштыру (су спорт төрләрен оештыру һәм тиешле инвентарьны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар)
5.1.6	Авиация спорты	Спорт корылмаларын спортның авиация төрләре белән шөгыльләнү өчен урнаштыру (ангарлар, очып китү-утырту майданчыклары һәм тиешле инвентарьны саклау өчен кирәкле башка корылмалар)
5.1.7	Спорт базалары	Анда озак яшәүче затларның спорт эзерлегенә гамәлгә ашырыла торган спорт базаларын һәм лагерьларын урнаштыру
5.2	Табиғый-танып	

	белү туризмы	Табигать, жэяүлеләр һәм ат чабышлары белән танышу өчен база һәм палатка лагерьларын урнаштыру, сукмак һәм юллар салу, әйләнә-тирә табигать мохите турында танып белү белешмәләре булган щитлар урнаштыру; табигатьне саклау һәм табигатьне торгызу чараларын гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру
5.3	Аучылык һәм балыкчылык	Аучылык һәм балыкчылык урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучылык яисә балыкчылык йорты, жәнлекләрнең баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар яки балык тоту урыннары урнаштыру.
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен Причал	яхталарны, катерларны, көймәләрне һәм башка кече судноларны причал ясау, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф өчен идән яки атлы прогулкалар	Гольф уйнау яки ат белән йөрүләр өчен урыннар урнаштыру, шул исәптән кирәкле жир эшләрен башкару һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган атлы портив манежлар урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлеге	Файдалы казылмаларны чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр әзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территория зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территория зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Файдаланмау	Геологик тикшеренүләргә гамәлгә ашыру; файдалы казылмалар чыгару ачык (карьералар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты объектларын, файдалы казылмалар чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә әзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; файдалы казылмалар чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыктарыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен житештерү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка

		шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рәхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очраklar керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеш сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеplар, ярымприцеplар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервлау, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углерод чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пилотматериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (золоотваллар, гидротехник корылмалар) өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру; урнаштыру урнаштыру урнаштыру урнаштыру энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру, 3.1 коды белән рәхсәт ителгән файдалану төрен карап тоту каралган энергетика объектларыннан тыш, урнаштыру.
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрне саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын

		урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, жир өсте һәм жир асты элементә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын, элементә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элементә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, урнаштыру эчтәлектә каралган элементә объектларыннан тыш кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре 3.1.1, 3.2.3.
6.9	Складлар	Йөк булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган - сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть налив станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булган житештерү комплексларын вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру
6.9.1	Склад майданчыклары	Ачык һавада йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш)
6.10	Космик эшчәнлекне тәэмин итү	Космодромнарны, старт комплексларын һәм жибәрү жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен һәм пунктларын, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкертү пунктларын, космос техникасын саклау базаларын, космик объектларны жирләү полигоннарын, космос техникасын эшкертү өчен эксперименталь база объектларын, Космонавтлар эзерләү өчен үзәкләрне һәм жайланмаларны, космик эшчәнлекне тормышка ашырганда кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру
6.11	Целлюлоз-кәгазь сәнәгате	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган әйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлегә өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, язылган мәгълүмат чыганакларын тиражлау
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегә	Технологик, сәнәгать, агросәнәгать паркларын, бизнес-инкубаторларны урнаштыру
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юл һәм корылмаларның урнашуы. Өлеге төр куллануның эчтәлегә 7.1 - 7.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юл транспортында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегә үз эченә 7.1.1 - 7.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген ала.
7.1.1	Тимер юл юллары	Тимер юлларны урнаштыру
7.1.2	Тимер юл ташуларына	Биналар һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир

	хезмэт күрсәтү	асты биналарын, корылмаларны, тимер юл транспортының башка объектларын эксплуатацияләү, тоту, төзү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле жайланмалар һәм объектлар урнаштыру; төяү-бушату майданчыкларын, тигезләү складларын (ягулык-майлау материаллары складларыннан һәм теләсә нинди типтагы автозаправка станцияләреннән, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән хәрәкәт иминлеге таләпләре үтәлгән очракта, федераль законнарда билгеләнгән куркыныч матдәләргә һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм башка объектларны урнаштыру.
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә үз эченә 7.2.1 - 7.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген ала.
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	Шөһәр урамнары һәм юллар чикләрендә торак пунктлардан читтәге автомобиль юлларын һәм аларга бәйләү техник корылмаларны, юл бие (парковчаларны) транспорт чараларын шөһәр урамнары һәм юллар чикләрендә урнаштыру, моңа 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән файдалану төрләргә белән, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән некапиталь корылмаларны урнаштыру; юл хәрәкәте иминлеге өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.2.2	Пассажирларга хезмэт күрсәтү	Урнашуы рәхсәт ителгән 7.6 код белән файдалану төреннән каралган капитал төзелеш объектларыннан тыш, пассажирларга хезмэт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары	Кешеләргә билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру
7.3	Су транспорты	Су юлларында суднолар йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капитал төзү объектларын урнаштыру, диңгез портларын капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньналарны, гидротехник корылмаларны, навигация җиһазларын һәм башка объектларны суднолар йөрешен һәм су ташуларны тәэмин итү, су транспортын заправканы урнаштыру.
7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны китерү һәм причал ясау өчен урыннар урнаштыру, һава судноларын очып китү һәм җиргә төшерү (китерү) өчен кирәкле очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм утырту,

		аларга хезмэт күрсэтү һәм аларның куркынычсызлыгын тээмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмэт күрсэтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, суүткәргечләрне, газүткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торбаүткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
7.6	Урамнан тыш транспорт	Метрополитенны, шул исәптән метрополитенның жир өсте юлларын, утырту станцияләрен, пассажирлар өчен станцияара күчешләрне, электродепоны, вентиляция шахталарын эксплуатацияләү өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру; бүтән төр жир өсте корылмаларын (монорельс транспортын, канат юллары асылмаларын, фуникулерларны) урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тээмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрне, хәрби формированиеләрне һәм алар белән идарә итү органнарын (хәрби оешмаларны, эчке гаскәрләрне, учреждениеләрне һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрне һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби өйрәнүләр һәм хәрби частьларның хәрби эзерлеген тээмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тээмин итә торган объектлар урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданнар оборонасы бүлекчәләрен һәм гадәттән тыш хәлләрне урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
8.1	Кораллы көчләрне тээмин итү	Коралны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм боеприпасларны эшләү, сынау, житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сынау полигоннары, кораллануны юкка чыгару һәм корал яки сугыш кирәк-яракларын куллануга, житештерүгә, ремонтлауга яисә юкка чыгаруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган калдыкларны юкка чыгару урыннары буларак жир кишәрлекләрен урнаштыру; дәүләт һәм мобилизация резервларында (саклагычларда, складларда һәм башка объектларда) матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; иминлеген тээмин итү өчен административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру.

8.2	Россия Федерациясе Дәүләт чиген саклау	Россия Федерациясе Дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тәэмин итү, чик буе хәрби частьларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткөрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм чит илләрне, чик буе хәрби частьларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткөрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре эзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру; житештерү биналарының бер өлеше булган гражданныр оборонасы объектларынан тыш, гражданныр оборонасы объектларын урнаштыру
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәэмин итү	Капиталъ төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, жирлекләр)
9.0	Табигатьне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә хужалык эшчәнлеге, табигатьне саклауга һәм өйрәнүгә бәйлә эшчәнлектән тыш, рөхсәт ителми торган махсус сакланылучы табигать территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөнъясын саклау һәм өйрәнү (дәүләт табигать тыюлыклары, милли һәм табигый парклар, табигать һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары, оранжереяләр)
9.1	Табигать территорияләре н саклау	Өйләнә-тирә табигать мохитенең аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыктарда табигать ресурсларынан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау. <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, махсус хужалык эшчәнлеге каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табигый дөвалау ресурсларын (минераль сулар ятмалары, дөвалау пычраклары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен файдаланыла торган яки кулланылырга мөмкин булган башка табигать факторлары һәм шартлары) дөвалау һәм дөвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дөвалау-савыктыру һәм курорт жирләрен саклауны ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану.
9.2.1	Санатор эшчәнлек	

		Халыкны дэвалау һәм сәламәтләндрәү хезмәтләрен күрсәтүне тәэмин итә торган шифаханәләр, профилакторийлар, бальнеологик дэвалау шифаханәләре, бальнеологик дэвалау шифаханәләре, пычрак савытлары урнаштыру; дэвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифаханәләр, дэвалау-савыктыру урыннары) урнаштыру; дэвалау-савыктыру лагерьлары урнаштыру.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклап калу һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектларын, истәлекле урыннарын, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрчелек урыннарының, тарихи жирлекләренәң көнкүрешен, хәрби һәм гражданлык каберлекләрен, мәдәни мирас объектларын, тарихи промысел яки һөнәрчелек булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәэмин итүче хужалык эшчәнлеген тәэмин итү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлеген һәм башка максатлар. Әлегә төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренәң эчтәлеген үз эченә ала 10.1 - 10.4
10.1	Агачны эзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, өлешчә эшкәртү, агачны саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру, урманнарны саклау
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Табылган урман ресурсларын, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен, азык-төлек урман ресурсларын һәм кыргый үсүче үсемлекләренә эзерләү, саклау, тирәнтен эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмаларны (киптерүләр, гөмбә кайнату, складлар) урнаштыру, урманнарны саклау өчен кирәкле вакытлыча корылмаларны урнаштыру
10.4	Резерв урманнары	Урманнарны саклауга бәйле эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыклар, территориаль диңгезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларына һәм гомуми файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен, әгәр тиешле тьюлар законда билгеләнмәгән булса, судан гомуми файдалануны (гражданнар тарафыннан шәхси ихтыяжлар өчен гамәлгә ашырыла торган судан файдалану, шулай ук

		эчэргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында су ресурсларын алу (алу), су объектларында ял итү өчен билгеләнгән аз үлчәмле суднолардан, су мотоциклларынан һәм башка техник чаралардан файдалану
11.2	Су объектларынан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен махсус судан файдалану өчен кирәкле ысуллар (су объектларынан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптөн тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйлә башка эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагыч һәм балык тоту корылмаларын, яр саклау корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, водосброслар, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткөрү корылмаларын, балык тоту һәм балык тоту корылмаларын, яр буе саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре. Әлеге төр куллануның эчтәлегә түбәндәге кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала 12.0.1 - 12.0.2. <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк.
12.0.1	Урам-юл челтәре	Урам-юл челтәре объектлары: торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары, трамвай юллары һәм жәяүлеләр өчен тротуарлар, жәяүлеләр өчен чыгу урыннары, бульварлар, майданнар, машина юллары, велотранспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектлары урнаштыру; шәһәр урамнары һәм юллар чикләрендә юл буе тукталышларын (парковкаларын) урнаштыру, моңа кодлар белән рөхсәт ителгән 2.7.1, 4.9, 7.2.3 кодлар белән куллану төрләре каралган, шулай ук транспорт чараларын саклау өчен билгеләнгән некапиталь корылмаларны урнаштыру.
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләр, кече архитектура формаларын, стационар булмаган корылмаларны һәм корылмаларны, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләргә урнаштыру
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмаларын урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру
12.2	Махсус эшчәнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жимерә торган матдәләргә урнаштыру, саклау, күмү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру,

		зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру, күмү, саклау объектларын урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны (үлэт базларын, чүп яндыру һәм эшкертү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкертү өчен әйберләрне жыю урыннарын урнаштыру)
12.3	запас	Хужалык эшчәнлеге булмау
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишәрлекләре	Гражданның тарафыннан бакчачылык яисә яшелчәчелек алып бару территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә гомуми файдаланудагы мөлкәтә булган һәм гомуми файдаланудагы мөлкәткә карый торган капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре
13.1	Бакчачылык алып бару	Гражданның авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ялын һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; инвентарны саклау һәм авыл хужалыгы культурасы уңышы өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру: Әлеге Кагыйдәләргә карата рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төре беринди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару» рәхсәт ителгән куллану төреннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.
13.2	Яшелчәлек тармагын алып бару	Гражданның тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; 2.1 коды белән рәхсәт ителгән файдалану төрен, хужалык корылмаларын һәм гаражларны тасвирлауда күрсәтелгән бакча йортын, торак йортны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру <u>Комментарий:</u> Ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт - бакча йорты. Рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бакча яки торак йорттан тыш, коймалар, жирләү, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенә 10.11.2020 ел № П/0412 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

